

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 6 – 180 год., із них: аудиторних – 80 год.;
самостійної роботи студента – 100 год.

Форма навчання – денна, заочна

Рік підготовки – 4, семестр – 8

Компонент освітньої програми – вибіркова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Інформаційне право України» є вибірковою навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 8 семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль –екзамен.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета - формування та поглиблення знань у сфері правового забезпечення інформаційної діяльності, формування системи теоретичних та практичних знань щодо інформації та її видів, змісту суб'єктивного права на інформацію як об'єктів інформаційно-правових відносин.

Завдання - теоретичне визначення в основах системи правового регулювання соціальних інформаційних відносин; визначення в понятійному апараті та природі інформаційного права його зв'язку з іншими традиційними інститутами і галузями права; формування у студентів навичок щодо застосування норм інформаційного права в майбутній практичній діяльності.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у

встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Інформаційне право України» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Інформаційне право України» здійснюється у третьому семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Інформаційне право України» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, система та джерела інформаційного права

Інформаційне право як наука та навчальна дисципліна
Інформаційне право як галузь національного права. Місце та роль інформаційного права в національній системі права. Предмет галузі інформаційного права та його структура. Метод галузі інформаційного права Система інформаційного права та її складові. Принципи інформаційного права. Суб'єкти інформаційно-правових відносин: специфіка та класифікація. Види джерел інформаційного права. Структура інформаційного законодавства: інформаційно-правові норми міжнародних актів, інформаційно-правові норми Конституції України, нормативні акти галузі інформаційного законодавства, інформаційно-правові норми у складі інших галузей права (загальна характеристика). Інформаційно-правові норми, закріплені в Конституції України. Види актів галузі інформаційного законодавства: акти, які формують систему інформаційного законодавства, та акти, які регулюють окремі напрями згідно із загальними принципами інформаційного права. Окремі норми інформаційного права у складі нормативно-правових актів інших галузей. Зв'язок інформаційного права з іншими галузями права. Інформаційне право як система правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері.

Тема 2. Інформаційні права особи. Конституційні основи здійснення права на пошук, отримання та передачу інформації

Суб'єктивні інформаційні права особи та їх законодавче закріплення. Правові гарантії пошуку та отримання інформації. Свобода доступу до інформації. Правовий режим доступу до відкритої інформації. Обмеження доступу до інформації на основі закону. Обмеження поширення інформації, що становить загрозу інтересам особистості, суспільства, держави. Право на пошук та отримання документованої інформації із державних інформаційних ресурсів. Правове регулювання доступу до інформації, що є власністю держави. Модель інформаційної сфери: сфера пошуку, отримання та споживання інформації; сфера формування та поширення інформації. Сфера формування інформаційних ресурсів, підготовки інформаційної продукції, надання інформаційних послуг; сфера створення та застосування інформаційних систем та інформаційних технологій. Сфера створення та

застосування механізмів інформаційної безпеки. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні: загальна характеристика. Міжнародна інформаційна діяльність. Співробітництво України з іншими державами та міжнародними організаціями в міжнародній інформаційній сфері.

Тема 3. Правове регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі

Інтернет та право. Віртуальне середовища обігу інформації та інформаційних правовідносин. Особливості реалізації інформаційних правовідносин в Інтернеті. Правове регулювання відносин при реалізації права на пошук, отримання та використання інформації в Інтернеті. Особливості правового регулювання відносин при створенні та поширенні вихідних документів, формування інформаційних ресурсів та надання інформаційних послуг в Інтернеті. Особливості правового регулювання відносин в галузі створення та застосування інформаційних технологій та засобів їх забезпечення у віртуальному середовищі Інтернет. Правове забезпечення інформаційної безпеки у мережі Інтернет.

Тема 4. Правове регулювання інформаційних відносин при створенні та поширенні масової інформації

Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, поширенні та споживанні масової інформації. Правові гарантії свободи масової інформації. Неприпустимість зловживання свободою масової інформації. Неприпустимість утиску свободи масової інформації. Правові форми організації діяльності засобу масової інформації. Правовий статус журналіста. Відносини ЗМІ з громадянами, організаціями, органами державної влади. Опублікування в ЗМІ нормативно-правових актів. Правове регулювання відносин в галузі виробництва та поширення реклами як різновиду масової інформації. Правове регулювання реклами в Україні. Особливості регулювання інформаційних відносин, що виникають у діяльності друкованої преси й електронних засобів масової інформації. Засоби масової інформації та Інтернет. Досвід зарубіжних країн з регулювання інформаційних відносин, що виникають при виробництві й поширенні масової інформації за кордоном. Права й обов'язки засобів масової інформації з позицій державної (національної) безпеки. Питання державного контролю й ліцензування засобів масової інформації. Відповідальність за правопорушення в галузі масової інформації.

Тема 5. Правове регулювання конфіденційної інформації

Режим доступу до інформації, поняття та зміст. Поняття та види інформації з обмеженим доступом. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при регулюванні конфіденційної інформації. Обмеження щодо віднесення до інформації з обмеженим режимом доступу. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави. Особливості регулювання комерційної таємниці. Особливості регулювання професійної таємниці. Особливості регулювання банківської таємниці.

Тема 6. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі державної таємниці

Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, передачі та споживанні інформації, яка становить державну таємницю. Обмеження прав суб'єктів, пов'язаних із державною таємницею. Перелік відомостей, що становлять державну таємницю. Відомості, які не можуть відноситись до державної таємниці. Процедура віднесення відомостей до державної таємниці та їх засекречування. Розсекречування відомостей та їх носіїв. Право розпорядження відомостями, які становлять державну таємницю. Проблеми власності щодо інформації, яка становить державну таємницю.

Державно-правовий захист державної таємниці. Контроль та нагляд за забезпеченням державної таємниці. Розсекречення відомостей і їх носіїв.

Тема 7. Забезпечення доступу громадян до інформації

Специфіка інформації як особливого ресурсу суспільної діяльності та розвитку. Особливості забезпечення доступу громадян до інформації. Доступ до інформації через друковані засоби масової інформації. Забезпечення доступу до інформації за допомогою аудіовізуальних засобів масової інформації та інформаційних агентств. Доступ до інформації з бібліотечних ресурсів. Бібліотечна система України. Права та обов'язки читачів бібліотек. Доступ до інформації в архівах. Система архівних установ. Зберігання і користування архівними документами. Особливості доступу громадян через мережу Інтернет.

Тема 8. Види юридичної відповідальності в сфері інформаційного права Державна охорона інформаційних відносин від правопорушень

Поняття правопорушення в інформаційних відносинах. Основні положення юридичної деліктології щодо інформаційних правовідносин. Юридичні правопорушення: поняття та структура. Об'єкти і предмети юридичних деліктів в інформаційних правовідносинах. Проблеми багатооб'єктності в юридичній деліктології у сфері інформаційних відносин. Види юридичних правопорушень в інформаційних відносинах щодо галузей права: адміністративні, дисциплінарні (трудові), цивільноправові, кримінальні. Класифікація деліктів щодо умислу: навмисні, ненавмисні (необережні). Види діянь в інформаційних відносинах, які характеризуються як юридичні правопорушення. Відповідальність за зловживання правом на інформацію. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію (юридичні санкції). Комп'ютер як засіб вчинення правопорушень в інформаційних відносинах. Суб'єкти юридичних деліктів в інформаційних відносинах. Поняття адміністративного правопорушення інформаційних відносин. Суб'єкти та види адміністративних правопорушень, що пов'язані з інформаційними відносинами. Порядок оскарження протиправних дій щодо порушення прав суб'єктів інформаційних відносин.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: від 26.06.96. – Чинний // ВВРУ. – 1996. - № 2. – Ст. 44.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV// Відомості Верховної Ради. –2004. -N 40-41, 42. -ст. 492.
3. Кримінальний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 5квітня 2001 р. № 2341-III [Текст]. Відомості Верховної Ради України. –2001. –№ 25 –26. –Ст. 131.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради Української РСР. –1984. Додаток до №51. –Ст. 1122. Із змінами і доповненнями станом на 1 квітня 2020р. Х.: Одисей, 2020.
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. Відомості Верховної Ради. 2005. N 35-36, N 37. ст. 446.
6. Про інформацію: Закон України в редакції Закону від 13.01.2011р. № 2938-VI(2938-17). Відомості Верховної Ради України. 2011. №32. Ст.313.
7. Про авторське право і суміжні права» Закон України в редакції Закону від 11 липня 2001 р. [Текст]. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 43. Ст.214.
8. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23вересня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 50. Ст. 302.

9. Про інформаційні агентства: Закон України №74/95 від 28 лютого 1995р. [Текст]. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 13. Ст. 83.
10. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 1. Ст. 1.
11. Про рекламу: Закон України в редакції Закону від 11 липня 2003 р. [Текст]. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 8. Ст. 62

Основна література

1. Голубев В. О. Інформаційна безпека: проблеми боротьби з кіберзлочинами. Гуманітар. ун-т – Запорізький ін-т держ. та муніцип. управління. Запоріжжя, 2021. 250 с.
2. Інформаційне право України. Підручник. Марущак А.І. К.: Дакор, 2020. 456 с.
3. Інформаційне суспільство: Дефініції: людина, її права, інформація, інформатика, інформатизація, телекомунікації, інтелектуальна власність, ліцензування, сертифікація, економіка, ринок, юриспруденція / В. М. Брижко, О. М. Гальченко, В. С. Цимбалюк та ін. К.: Інтеграл, 2022. 220 с.
4. Кормич Б.А. Інформаційна безпека. Організаційно-правові основи. К., 2021. 384 с.
5. Кохановська О. В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин / Нац. акад. внутріш. справ України. К., 2021. 212 с.
6. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: Моногр. К.: Наша культура і наука, 2020. 368 с.
7. Організаційно-технічне забезпечення захисту інформації: Навч. посіб. Національний авіац. ун-т Уклад. Ю. Я. Самохвалов; За ред. В. О. Хорошка. К.: Вид-во НАУ, 2022. 207 с.
8. Основи інформаційного права України: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Рекомендовано МОН. Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д. К., 2021. 414 с

11. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1, Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).
2. Електронні інформаційні ресурси:
Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/>;
Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.
Офіційний сайт Базы українського законодавства в Інтернет. Режим доступу: www.lawukraine.com.